

Odniesienie się do brzmienia przedstawionych podczas konferencji uzgodnieniowej zmian w projekcie ustawy o kredycie konsumenckim (UC 82)

Zaznaczyć również należy, że poniższe uwagi mogą nie być kompletne na tym etapie z racji bardzo krótkiego czasu który projektodawca wskazał na konsultacje po konferencji uzgodnieniowej oraz przedstawienia wyłącznie części brzmienia (*wordingu*) nowej wersji projektowanych przepisów.

1) Zaprezentowane podczas konferencji uzgodnieniowej brzmienie art. 17

Propozycja nowego brzmienia art. 17 nie zmienia istoty uwagi nr. 12 podniesionej w uwagach Konfederacji Lewiatan względem lipcowej wersji projektu ustawy: przepis nie znajduje odzwierciedlenia w dyrektywie 2023/2225 i stanowi *gold plating*, którego uniknięcie jest celem procesów deregulacyjnych/uproszczeniowych zachodzących w polskim i unijnym prawodawstwie. Innym problemem jest relacja między ust. 2, a ust. 1. Powstaje pytanie jaki zakres ust. 1 jest wyłączony za sprawą ust. 2 - czy wyjątek wskazany w ust. 1 („*inną niż umowa przewidująca odroczenie płatności za towary i usługi albo umowa o kredyt wiązany*”) jest wyłączony „*w przypadku oferowania usług lub towarów odpłatnych kredytobiorcy*” ze względu na szerokie brzmienie ust. 2 (tj. „*Przepisu ust. 1 nie stosuje się*” zamiast np.: „*Zakazu w ust. 1 nie stosuje się*”)? Prowadziłoby to do sytuacji absurdu i niespójnej ekonomicznie. Przepis należy usunąć.

2) Zaprezentowane podczas konferencji uzgodnieniowej brzmienie art. 21

Zaprezentowane podczas konferencji uzgodnieniowej brzmienie art. 21 zawiera zwrot „kredytodawca nie wyklucza” co jest określeniem bardzo potocznym i wieloznacznym, negatywnie oddziałującym na interpretację przepisu. Z kolei należy podzielić uwagi ZBP (uwaga 40 Szczegółowe uwagi ZBP do projektu ustawy o kredycie konsumenckim UC82 – implementacja CCD2) zarówno co do krytyki brzmienia przepisu w projekcie ustawy z lipca 2025, jak i co do propozycji jego brzmienia bliższemu dyrektywie 2023/2225 tj.:

„Art. 21. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy przekazuje bezpłatnie konsumentowi, na jego wniosek, projekt umowy o kredyt konsumencki, w postaci papierowej lub na innym

member of

BUSINESS@OECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

trwałym nośniku, jeśli w chwili gdy konsument zgłasza takie żądanie kredytodawca jest skłonny przystąpić do zawarcia z konsumentem umowy o kredyt. Projekt umowy zawiera dane konsumenta, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1, oraz wszystkie warunki, na których kredyt mógłby zostać udzielony”.

3) Zaprezentowane podczas konferencji uzgodnieniowej brzmienie art. 29

Chociaż zaproponowane brzmienie ust. 2 w zakresie jego zmiany jest bardziej zrozumiałe względem jego lipcowej wersji projektu ustawy, wciąż pozostają zasadnicze wątpliwości które czynią przepis nieczytelny i dającym pole do wielu interpretacji (np.: „uwzględnia się w odpowiedni sposób”), co czyni aktualnym uwagę nr. 18 podniesioną w uwagach Konfederacji Lewiatan względem lipcowej wersji projektu ustawy.

4) Zaprezentowane podczas konferencji uzgodnieniowej brzmienie art. 30

Względem ust. 1 należy wskazać te same zastrzeżenia co w uwadze nr. 18 podniesionej w uwagach Konfederacji Lewiatan względem lipcowej wersji projektu ustawy z tym, iż sformułowanie „odpowiednich i dokładnych” nie precyzuje jakie informacje ma na myśli projektodawca. Każdy kredytobiorca może je zdefiniować w odmienny sposób. Ostatecznie powoduje to dowolność interpretacyjną zwłaszcza biorąc pod uwagę użyty również w ust. 1 zwrot „w zakresie niezbędnym i proporcjonalnym”, co łącznie będzie generować spory nawet pomimo należytej staranności dochowanej przez kredytobiorcę. Należy podkreślić, że informacje o dochodach i wydatkach w istotnym zakresie będą pochodzić od samego konsumenta a kredytodawca ma ograniczone możliwości weryfikacji i potwierdzenia rzetelności przekazywanych danych. Zatem taka treść przepisów, w połączeniu z sankcjami grożącymi kredytodawcy może zachęcać do nadużyć po stronie klientów.

Względem ust. 3 należy wskazać iż może nakładać on obowiązek na kredytodawcę uzyskiwania informacji ze źródeł zewnętrznych i wewnętrznych (zamiast zwrotu „uzyskuje” powinno być „może uzyskać”, gdyż nie wszystkie informacje z ust. 1 są obowiązkowe). Zamieniono bez uzasadnienia alternatywne „lub”, która dawała kredytodawcy wybór i które to „lub” powinno pozostać, na obowiązek uzyskiwania informacji z obu źródeł.

Względem ust. 4 należy wskazać iż będzie budził on wątpliwości interpretacyjne. Weryfikację zapewnia ust. 2 i 3, a więc sprawdzenie w bazach i innych dokumentach. Nie wiadomo o jaką dodatkową weryfikację będzie chodziło. Ponadto „niezależna weryfikacja” może być interpretowana jako konieczność pozyskania weryfikacji przez podmiot trzeci.

Względem ust. 5 należy wskazać, iż niezrozumiałe jest wymaganie dokonania weryfikacji w co najmniej dwóch bazach danych (w żaden sposób tego również nie uzasadniono) –

obowiązek ten należy skreślić. Przykładowo, z perspektywy nabywcy wierzytelności z umowy o kredyt konsumencki istotne jest posiadanie pewności jakie dokumenty są wymagane przez ustawodawcę w tym względzie oraz z jakich dokładnie baz i kiedy kredytodawcy będą korzystać i w jaki sposób traktować informacje/dokumenty od zaufanych dostawców. To do kredytodawcy powinna należeć ocena, czy w danej konkretnej sytuacji, zbadanie zdolności kredytowej klienta wymaga wyjścia ponad wskazane minimum i sięgnięcia do danych z więcej niż jednej bazy. W przypadku niskokwotowych kredytów będzie to generowało, również po stronie konsumenta, niepotrzebne dodatkowe koszty.

5) Zaprezentowane podczas konferencji uzgodnieniowej brzmienie art. 31

Usunięcie opcji minimalizacji wymogów dla kredytów o niskiej wartości powoduje, że proces oceny zdolności dla takich umów będzie bardziej kosztowny i w niektórych sytuacjach nieoptyczny. Może to prowadzić do spadku ilości udzielanych kredytów, gdy będą one dotyczyły wniosków o niskiej wartości i poszukiwania przez klientów innych źródeł finansowania (nie zawsze bezpiecznych). Usunięcie uproszczonej oceny zdolności kredytowej dla kredytów nisko kwotowych jest nieuzasadnione i sprzeczne z Dyrektywą CCD2 oraz samą treścią art. 30 (gdzie jest mowa o proporcjonalności - stopień badania zdolności powinien być adekwatny do wartości kredytu, w tym momencie projektodawca idzie całkowicie w przeciwnym kierunku). Propozycja projektodawcy budzi wiele wątpliwości m.in.: kiedy kredytodawca powinien żądać dokumentów, jakie dokumenty i informacje są niezbędne? Jeśli zmiana ust. 2 oznacza usunięcie opcji minimalizacji wymogów dla kredytów o niskiej wartości, należy wskazać zastrzeżenia jak wyżej – istota dotychczasowego rozwiązania powinna pozostać i powinna zostać dopracowana, a nie usunięta.

Ponadto przepis analogiczny jak wskazany w art. 31 ust. 2 powinien zawierać zakres „dokumenty i informacje”.

6) Zaprezentowane podczas konferencji uzgodnieniowej brzmienie art. 35

Biorąc pod uwagę ogólny i nieprecyzyjny kształt art. 29 i art. 30 niezasadne i problematyczne jest sankcjonowanie ich naruszenia. Ponadto ust. 2 wskazuje tylko na te przypadki zwolnienia kredytobiorcy z obowiązku, w których doszło do zawinienia po stronie kredytobiorcy. Takie podejście powoduje, że kredytodawca ponosi odpowiedzialność za nieprawdziwe informacje przekazane przez klienta niezamierzenie. Takie przerzucenie odpowiedzialności na kredytodawcę należy ocenić jako nieproporcjonalne i nieetyczne.

Ponadto, czytając przepis literalnie, przedstawiony 35 ust. 2 nie uwzględnia takiej sytuacji, że kredytobiorca może celowo przekazać nieprawdziwe dokumenty lub je zataić (w art. 31 ust. 1 wprowadzono rozróżnienie, co może spowodować wątpliwości interpretacyjne).

7) Zaprezentowane podczas konferencji uzgodnieniowej brzmienie art. 40

Propozycja surowego sankcjonowania (nieważność zbycia i czasowy zakaz dochodzenia) tak ogólnych przepisów, które zawierają szeroki luz interpretacyjny budzi duże wątpliwości. Art. 40 w zaprezentowanym przez projektodawcę kształcie jest groźny ze względu na nieproporcjonalność sankcji w stosunku do rodzaju nieprawidłowości jaka miała miejsce na etapie dokonywania badania i oceny zdolności kredytowej konsumenta. Wszystkie przywołane przepisy zawierają sformułowania nieprecyzyjne, niejednoznaczne lub wręcz puste jak „w odpowiedni sposób”, „czynniki istotne”, „prawdopodobieństwa”. Interpretacja obowiązków wynikających z tych przepisów nie wskazuje nawet na minimalne wymagania jakie powinien spełnić kredytodawca. Taki kształt przepisu przeniesie ciężar niepełnego wykonania obowiązku na nabywców wierzytelności, którzy nie mają żadnego wpływu na kształt badania zdolności (mimo dobrej woli kredytodawców spełnienie nieprecyzyjnych wymogów ustawowych może okazać się niewystarczające bądź pod znakiem zapytania – brzmienie przepisów wprowadza losowość i niepewność). Spowoduje to powstanie ryzyka zachwiania procesów dochodzenia wierzytelności i obrotu wierzytelnościami. Zasadne wydaje się usunięcie art. 40, gdyż sankcje, które przewiduje są rażąco nieproporcjonalne i szkodliwe dla wielu podmiotów i docelowo również dla samych konsumentów.

8) Zaprezentowane podczas konferencji uzgodnieniowej brzmienie art. 46

Względem ust. 1 najprostszym rozwiązaniem byłoby usunięcie przepisu. Kodeks cywilny reguluje zasady składania oświadczeń woli, obejmując tym sposób wyrażania zgody na zawarcie umowy o kredyt konsumencki. Implementacja dyrektywy nie oznacza jej przepisania do prawa krajowego tylko wdrożenie dyrektywy do istniejącego w państwie członkowskim systemu prawa.

Należy także powołać się na uwagę nr. 31 podniesionej w uwagach Konfederacji Lewiatan względem lipcowej wersji projektu ustawy (art. 46 jest zaprojektowany częściowo niezgodnie z dyrektywą 2023/2225). W kontekście art. 46 ust. 3 należy dodać, że art. 15. ust. 2 dyrektywy 2023/2225 tworzy następującą konstrukcję: „zgoda” musi być wyrażona przez „jednoznaczne i wyraźne działanie potwierdzające” i to działanie powinno stanowić m.in. świadome wyrażenie przez konsumenta „akceptacji”. O ile możliwym jest zaadresowanie jednoznaczności i wyraźności działania potwierdzającego poprzez treść pól (na tyle na ile można rozumieć te nieostre pojęcia) to świadomy wybór konsumenta pozostaje poza zakresem, na który wpływ ma kredytodawca. Kredytodawca ma wpływ jedynie na treść przekazanych informacji, które powinny być formułowane w sposób jednoznaczny i zrozumiały z perspektywy przeciętnego klienta będącego konsumentem. Konstrukcja wskazana w dyrektywie 2023/2225 wskazuje że „świadomość” wynika niejako z jednoznacznego i wyraźnego działania (czyli i takiej konstrukcji pól). Inne odczytanie, takie jakie zawiera przedstawiona wersja art. 46 ust. 3, wymagałoby rzeczy niemożliwej: zakładania

że kredytodawca może nie tyle nawet kształtować, co kontrolować („pilnować”) świadomość konsumenta.

9) Zaprezentowane podczas konferencji uzgodnieniowej brzmienie art. 66

Na wstępie wskazać należy na pismo Konfederacji Lewiatan z dnia 15 stycznia 2026, w którym przedstawiliśmy „Projekt zmiany art. 66 projektu ustawy o kredycie konsumenckim wraz z uzasadnieniem”. Ma on w naszej ocenie charakter kompromisowy i opiera się o pewne założenia przyjęte przez projektodawcę (np.: co do kształtu art. 41 tj. występowania tam wniosku i zgody, mimo, iż jak wskazaliśmy, te zagadnienia są regulowane już w kodeksie cywilnym i najprościej byłoby je na tym poziomie pozostawić). Podtrzymujemy przedłożony postulat zmian legislacyjnych w zakresie art. 66 i zgłoszone tam uwagi oraz zwracamy się ponownie z prośbą o jego ponowną analizę i uwzględnienie przy projektowaniu zmian do tego ważkiego przepisu projektu ustawy. Stąd poniższe uwagi ograniczamy do nowego kształtu art. 66 zaprezentowanego podczas konferencji uzgodnieniowej.

Względem ust. 1 krytykę dotyczącą zakresu takiej sankcji oraz propozycję dotyczącą brzmienia tego ustępu wskazaliśmy w przytoczonym wyżej „Projekt zmiany art. 66 projektu ustawy o kredycie konsumenckim wraz z uzasadnieniem”.

Względem ust. 2 wskazać można uwagi dotyczące art. 46, w tym brak precyzji, skutki dla sektora kredytów online oraz niezgodność z dyrektywą 2023/2225. Udowodnienie, że klient samodzielnie oznaczył wybór może być w większości przypadków trudne lub nawet niemożliwe do wykonania (pomimo jasnej woli klienta zawarcia umowy i skorzystania z wypłaconej kwoty). Docelowo treść ust. 2 będzie prowadziła do wysokiej niepewności prawa.

Względem ust. 5 należy wskazać iż sankcję za badanie zdolności kredytowej w przypadku znacznego zwiększenia CKK należy wykreślić, jeżeli projektodawca mimo wszystko zdecyduje się na sankcję za badanie zdolności, z uwagi na brak możliwości doprecyzowania co oznacza „znacznego zwiększenie”.

Względem ust. 5 pkt. 1 wskazać należy iż prawdopodobnie błędnie wskazano odwołanie do art. 30 ust. 4. W zależności od tego do którego z ustępów ma być właściwe odwołanie (np.: art. 30 ust. 5), należy wrócić do uwag dot. niejasnej lub niezgodnej z dyrektywą 2023/2225 konstrukcji art. 30, co rzutuje na precyzję i proporcjonalność art. 66 – dwa kluczowe czynniki w zakresie tego przepisu.

Względem ust. 5 pkt. 2 należy zauważyć, iż art. 30 ust. 1 zawiera zwroty nieprecyzyjne i nie wiadomo jakie informacje ma na myśli projektodawca. Powoduje to powstanie luzu interpretacyjnego a mimo to jest sankcjonowane niezmiennie surowo. Taka niepewność prawa nie powinna towarzyszyć tworzonemu przepisom.

Względem ust. 5 pkt. 3 wskazać należy iż proces wyliczania takiego wskaźnika nie wynika z żadnego innego przepisu projektowanej ustawy ani z dyrektywy 2023/2225. Wymaga z kolei kosztownej i czasochłonnej zmiany procesów kredytowych, a także rodzi ryzyko ze względu na brak precyzji.

10) Zaprezentowane podczas konferencji uzgodnieniowej brzmienie art. 62

Należy przytoczyć uwagę nr. 37 podniesioną w uwagach Konfederacji Lewiatan względem lipcowej wersji projektu ustawy która pozostaje w większości aktualna.

Za pozytywne kierunkowo należy przyjąć zaproponowane brzmienie ust. 2; proponujemy jednak doprecyzować wskazane klauzule poprzez odniesienie się do przykładowych konkretnych kosztów np.: przy okazji wypłaty środków z bankomatu.

Konfederacja Lewiatan

member of

BUSINESSatOECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy